

Rupel.blad

juli 2010

natuurpunt

Rupelstreek & Aartselaar

CONTACT

Rupelstreek

Aartselaar

Contactpersonen

Erik De Keersmaecker (voorzitter): 03/887.13.72
Carine Wils (secretaris): 03/888.30.74
Guy Buyst (penningmeester): 03/888.62.62
Ludwig Laureyssens: 015/31.99.07
Francis Mertens: 03/887.15.24
Mil Spruyt: 03/844.47.61
Dirk Vercauteren: 03/887.31.28
Ilse Wachters: 03/887.51.69
Luc Verhaegen: 03/877.43.14

Kern Boom-Rumst

Sven Lambrecht (voorzitter) : 0499/23.98.00
Ludwig Laureyssens (penningmeester): 015/31.99.07
Marleen Senecaut (secretaris): 03/889.70.67
Patrick Smits, Fried Happaerts, Lieve De Clerck, Fons Van den Heuvel, Annie De Wachter, Marijke Van De Ven, Julien Moens, Diane Mason, Wouter De Loose, Rita Claes, Wim Van Rymentant, Dirk Struyf, Jan Belmans, Wim Van Nunen, Vera Grieten, Marc Zegels

Milieuraden

Boom: Sven Lambrechts, Marleen Senecaut, Nico Wysmantel, Dirk Struyf
Hemiksem: Peter Hofman
Niel: Carine Wils, Ward Hoefman
Rumst: Rita Claes, Diane Masson, Louis Bertels, Christel Sweeck, Winfried Vangramberen
Schelle: Ilse Wachters, Stefan Van Roeyen

Website : www.natuurpunt.be/rupelstreek

Email : erik.dk@skynet.be

Bezoekerscentrum 'De Paardestal'

Boomsestraat 221 - 2845 Niel
- juli/september: iedere zondag (14u - 18u)

Contactpersonen

Johan Herreman (voorzitter en geleide wandelingen):
03/887 27 98 – herreman.johan@skynet.be
Hilde Janssens (secretaris):
03/887 36 45 - hiljans@hotmail.com
Luk Smets (penningmeester, ledenadministratie en communicatie): 03/289 73 66 - luk.smets@telenet.be
Ivan Bogaerts: 03/88716 46 (beheer)
Johan Peymen: 03/877 61 50 (beleid)
Ria Thys: 03/289 73 66 (educatie: cursussen en uitstappen)
Ronny Verelst: 0475/58 55 70 (studie)
Gert Verschueren: 03/88710 28
(educatie: geleide wandelingen)

Milieuraad

Johan Peymen
Luk Smets
Ronny Verelst
Gert Verschueren

Gecoro

Afvaardiging sector Natuur: Johan Peymen
Plaatsvervanger: Luk Smets

Website Aartselaar

www.natuuraartselaar.be

Voorpagina

Rode eekhoorn, foto : Johan Bauwens

Lay-out Rupel.blad: Fried Happaerts

Rupel.flits (Natuurpunt Rupelstreek) en Natuurflits (Natuurpunt Aartselaar)

Via onze elektronische Nieuwsbrief brengen we berichten, die via ons tijdschrift niet tijdig kunnen meegedeeld worden. Wil je deze elektronische nieuwsbrief ook ontvangen? Stuur dan een mail naar Luk Smets (luk.smets@telenet.be), met vermelding van naam en "ja, Rupel.flits" of "ja, Natuurflits Aartselaar"

Opvang gekwetste wilde vogels

Vogels vallen gemakkelijk als verkeersslachtoffers of ze vliegen tegen ramen aan. Wanneer u een gekwetste of zieke vogel wilt oppakken, gooit u er best vooraf een doek of jas over. Het donker kalmeert de vogel. Kleine vogels neemt u voorzichtig vast. Grotere vogels en vooral roofvogels steeds met handschoenen oppakken. Blijf steeds buiten het bereik van de snavel en pas ook op voor de klauwen van roofvogels. Licht gewonde of gekwetste vogels laat u het best tot rust komen op een donkere plaats (vb. In een kartonnen doos). Bij ernstige kwetsuren of ziekte neemt u contact met het vogelasiel in Malderen.

Vogelopvangcentrum Malderen, Boeckheide 51 - 1840 Malderen.
Tel: 052/33.64.10

Voorwoord

Inhoudstafel

Wandelen in het Rivierenland...	3
De Rupel... opnieuw een natuurmonument!	4
Slechtvalken in Schelle	5
De Reukens	6
AMK op bezoek in het Niels Broek	7
Het Niels Broek (deel II)	8
24 uur van de Natuur	9
Natuurpunt Rupelstreek in beeld...	11
Eerste paddenactie Lage Vosberg	13
Amfibieën veilig naar hun liefdesnest aan de Aartselaarse Groenenhoek ...	16
De ene rups is de andere niet ...	17
Behaag Natuurlijk 2010	18
OLVI's en KTA-ers in het Niels Broek	19
Cursus Natuurfotografie	20
Minicursus natuurfotografie	20
Boerenzwaluwen in Aartselaar...	21
... en subsidies voor zwaluwen	21
Fietsersbond Aartselaar	21
Natuurlijke Haiku's...	22
Ondertussen in Bos N...	22
Natuurkalender Rupelstreek	23
Natuurkalender Aartselaar	26

Wandelen in het Rivierenland ...

Op 3 september zal het precies een jaar geleden zijn dat in het kantoor van notaris Lamot in Niel de aankoopakte ondertekend werd, waardoor Natuurpunt 5 ha natuurgebied kon aankopen in het Niels Broek. Door deze aankoop steeg de oppervlakte natuurgebied, dat eigendom is van Natuurpunt in het Niels Broek tot ruim 11 ha. De aankoop van vorig jaar bracht onze werking in en om het Niels Broek en ook Walenhoek in een echte stroomversnelling. Wie er het voorwoordje in het Rupel.blad van oktober 2009 nog even op naleest, zal merken dat momenteel al heel wat van de geplande doelstellingen gerealiseerd werden. Eén van die doelstellingen was het plaatsen van infoborden aan het Niels Broek. Midden april werden 4 nieuwe Natuurpuntinfoborden geplaatst aan de Broeklei in Niel, de parking van het Tolhuis in Schelle, bij het Natuur.huis de Paardenstal en aan de ingang van het wandelpad in het Niels Broek. De infoborden nodigen wandelaars en recreanten uit om kennis te maken met het Niels Broek en met Walenhoek. Op het infobord aan het Tolhuis krijgt men eveneens info

over de belangrijke natuurwaarden in de schorren langs de Rupel in Niel en Schelle. Ook krijgt men een tip om even de veerboot over de Rupel te nemen voor een bezoek aan het vogelrijke Noordelijk eiland. Erg belangrijk op de infoborden is ook de verwijzing naar het nieuwe wandelnetwerk van het regionaal landschap Rivierenland. Dankzij de wandelknooppunten konden we immers een mooie verbinding tussen het Niels Broek en Walenhoek realiseren.

Het wandelnetwerk van het regionaal landschap Rivierenland biedt trouwens nog veel meer mogelijkheden. Het strekt zich immers uit over Niel, Boom, Reet, Rumst, Terhagen, Wilbroek, Hombeek en delen van Mechelen en Sint-Katelijne-Waver. Deels loopt het ook over het grondgebied van Aartselaar, Schelle en Kontich. Aan het Tolhuis in Schelle is er via het veer ook een aansluiting naar het Wandelnetwerk Stille Waters in Klein-Brabant.

Het volledige wandelnetwerk kan je ontdekken op de nieuwe infoborden van het regionaal landschap, die geplaatst worden aan de 3-Rivieren in Rumst, in de Schorre in Boom en aan het gemeentehuis in Niel. Je kan het wandelnetwerk eveneens ontdekken op de nieuwe mooie scheur- en waterbestendige wandelkaart. Op de achterzijde van de kaart vindt je heel wat info over de natuur en landschappen in het Rivierenland van Rupel, Nete, Dijle en Zenne. De wandelkaart is te koop in de regionale toeristische info-kantoren en ook bij Natuurpunt Rupelstreek aan de prijs van 8 euro. Interesse bel of mail even naar Erik: 03/887.13.72 of erik.dk@skynet.be
Geniet ervan!!

De Rupel... opnieuw een natuurmonument!

Erik De Keersmaecker

Sinds enkele jaren is de Rupel goed op weg om opnieuw het grootste natuurmonument uit onze regio te worden. Tijdens de wintermaanden wordt de rivier bevlogen door duizenden watervogels. Daarbij ook visetende vogels zoals aalscholvers, futen en dodaarsjes, vogels die hun voedsel zoeken in de rivier. Tussen de rivier en de dijken zijn de zoetwaterschorren, met de typische rietlanden en wilgenvloedbossen unieke biotopen, zelfs op Europees niveau.

Midden mei kan men in dat schor ontelbare gele eilandjes zien, dan bloeit daar de spindotterbloem. Een plant die uitsluitend voorkomt in zoetwaterschorren langs getijdenrivieren zoals Schelde en Rupel. Vooral in Niel en Schelle zijn die schorren nog behoorlijk breed en het rijtje broedvogels is er indrukwekkend. Naast kleine karekieten, blauwborstjes en bosrietzangers, waren er dit jaar broedgevallen van rietzanger, sprinkhaanzanger, nachtegaal en Cetti's zanger. Momenteel is het wel wat stiller in het schor. Af en toe hoor je nog een kleine karekiet, een blauwborstje of de indrukwekkende zangexplosie van de Cetti's zanger.

Heerlijk vismoment in de Rupel

Ondertussen wordt de Rupel ook opnieuw bezwommen door een 27-tal vissoorten. Dat weten we uit het onderzoek dat in 2007 op initiatief van het INBO (Instituut Natuur- en Bosonderzoek) langs de rivier werd opgestart. Carl en Werner Van den Bogaert werken mee aan dit project door het plaatsen van fuiken in Heindonk en Terhagen. Die fuiken worden maandelijks op het slik geplaatst. Ze worden de volgende dag met laag tij bemonsterd. Dankzij de inspanningen van Carl en Werner weten we dat de visgemeenschappen in de Rupel er langzaam op vooruit gaan. Uit de resultaten blijkt dat het aantal gevangen vissoorten en individuen toeneemt vanaf het najaar 2008. Paling en bot waren de eerste vissoorten die in aantal opmerkelijk toenamen. Tussen 2004 en 2009 werden 27 verschillende soorten vissen gevangen en na determinatie opnieuw vrijgelaten.

Voor de organisatie van het infomoment op zondag 2 mei in Terhagen over de vissen in de Rupel konden we rekenen op de medewerking van Werner Van den Bogaert voor het plaatsen van de fuiken. En ook op Maarten Stevens van het INBO, die een erg boeiende presentatie gaf over het voorkomen van vissen in de Rupel tussen 1730 en nu.

Maarten zorgde ook voor het bemonsteren van de fuiken. Tevens konden we rekenen op de medewerking van de Wandelclub de Kleitrapers uit Terhagen, die hun mooi lokaal gratis ter beschikking stelde.

Ongeveer 40 mensen waren op de afspraak voor dit info-moment en keken vanaf de Rupeldijk of vanaf het slik naar het bemonsteren van de fuiken. Daarin vonden we een 20-tal palingen, daarnaast bot, snoekbaars, blankvoorn, brasem, blauwbandgrondel, gewone krab, Chinese wolhandkrab en zoetwatergarnaal. Sven Lambrecht en Fried Happaerts, beiden enthousiaste medewerkers van Natuurpunt

Infomoment in chalet de Kleitrapers foto: Erik

Rupelstreek, zorgden mee voor het bemonsteren en het verwijderen van de fuiken.

Vissen in de Schelde in Rupelmonde

Wie het vismoment in de Rupel gemist heeft, krijgt nog een tweede kans. Op vrijdag 30 juli doen we het nog eens over. Dit keer langs de Schelde in Rupelmonde. Wel speciaal voor de kids, samen met hun mama's, papa's, oma's of opa's. In Rupelmonde plaatsen de broers Walter en Francois Van Hoyweghen geregeld hun fuiken in de rivier. De helling van de slikplaat is er minder steil dan in Terhagen en tevens zorgt steenslag op het slik ervoor dat het veiliger is om het slik te betreden. Laarzen in een plastic zak meenemen is wel een aanrader. Om Rupelmonde te bereiken, maken we met de veerboten op de Rupel en de Schelde heen- en weerboottochten. Dat is ook al een hele belevenis. Om 13u stipt nemen we de veerboot in Schelle. Aan de Groenendijk in Win-

Bemonsteren van de fuiken foto: Erik

tam nemen we om 14u de veerboot naar Rupelmonde. Omstreeks 14u30 is het laag water in de Schelde ter hoogte van Rupelmonde, een ideaal moment om te kijken wat er zoal lemaal in de fuiken zit.

Afspraak: 12u45 parking Tolhuis, einde Tolhuisstraat Schelle
 Er kunnen maximaal 25 kids, mama's en papa's of opa's en oma's mee.
 Wel vooraf inschrijven bij: Erik: 03/887.13.72 of erik.dk@skynet.be

Sven Lambrecht en Fried Happaerts, enthousiaste medewerkers van Natuurpunt Rupelstreek – foto: Erik

Slechtvalken doen het opnieuw in Schelle

Voor het tweede jaar op rij zorgden de slechtvalken in Schelle voor een mooi nageslacht. Drie jonge slechtvalkvrouwen kregen op 18 mei aan de ene poot een officiële ring van het KBIN en aan de andere poot een grote gele plastic ring. Die plastic ring moet het mogelijk maken om de vogels later gemakkelijker te herkennen.

In 2001 had in Schelle het eerste geslaagd broedgeval van de slechtvalk plaats en sindsdien werden in de nestkast op het terrein van Electrabel 22 jonge slechtvalken geboren. In de tabel in bijlage kan je het overzicht bekijken.

Ondertussen blijft het aantal broedparen van de slechtvalk in Vlaanderen spectaculair stijgen. Ook in de Antwerpse regio doen ze het bijzonder goed, met dit jaar geslaagde broedgevallen in Hoboken (Umicore) 2 jongen, Mortsel (Agfa-Gevaert) 4 jongen, Lier (Sint-Gummaruskerk) 2 jongen, Mechelen (Sint-Romboutstoren) 3 jongen, Antwerpen (BASF) 3 jongen, Kallo (Electrabel) 1 jong en Antwerpen (Samga) 3 jongen. Ook aan de politietoren aan de Oudaan in Antwerpen was er wellicht een geslaagd broedgeval. In Doel (kerncentrale) en Antwerpen (Bayer) waren er dan weer mislukte broedgevallen.

Ook op de Brusselse Sint-Michiels- en Sint-Goedelekathedraal broedt sinds

enkele jaren een paartje slechtvalken. Doorgaans hebben slechtvalken 3, maximaal 4 jongen. Dit

Jonge slechtvalken op Sint-Michiels- en Sint-Goedelekathedraal
 foto: Dieder Vangeluwe, Museum voor Natuurwetenschappen

Jonge slechtvalken in Schelle foto: Erik

jaar broedde het Brusselse paartje slechtvalken zelfs 5 eieren uit. Dit uitzonderlijk spektakel werd door ongeveer 20.000 mensen gevolgd aan de observatiepost aan de kathedraal, waar de vogels te bewonderen waren via camera of met verrekijkers.

Slechtvalken	
Jaar	aantal jongen
2001	2
2002	4
2003	3
2004	1
2005	3
2006	3
2007	0
2008	0
2009	3
2010	3
Totaal	22

Ringen slechtvalken Agfa-Gevaert Mortsel foto: Marc Hofman

De Reukens

Luk Smets

De Dag van het Park (30 mei 2010), ging dit jaar in Aartselaar door in de Reukens. Natuurpunt Aartselaar werkte hier intens aan mee. De publieke belangstelling was

door het slechte weer laag, maar er werd heel wat interessante informatie verstrekt over dit gebied. Tijd dus om er ook in ons tijdschrift aandacht aan te besteden.

Het project "de Reukens" wordt gerealiseerd op verschillende vlakken. Op gebied van ruimtelijke ordening is een RUP (Ruimtelijk UitvoeringsPlan) in opmaak dat de bestemming van het gebied wettelijk in groengebied en bosgebied moet omzetten. Daarbij wordt voorzien in een uitdoofbeleid voor de bestaande grondgebruikers. Dit houdt in dat dezen hun activiteit kunnen voorzetten zolang ze willen, bijvoorbeeld tot pensioen. De gemeente en ANB (Agentschap voor Natuur en Bos, Vlaamse overheid) zijn bereid de gronden over te kopen. Daarbij worden ze samen eigenaar in een verhouding 20/80. De gemeente betaalt dus 20 % van de kosten. Het beheer is volledig in handen van ANB.

Het doelgebied is ongeveer 79 ha. Momenteel heeft ANB ongeveer 20 ha in bezit. Er zijn onderhandelingen aan de gang voor bijkomende percelen.

Het verworven terrein wordt ingericht volgens de beheerdoelstellingen. Bij de Wullebeek wordt een zone opengehouden als grasland. Deze worden aanvankelijk gemaaid. Later zal overgestapt worden op extensief graasbeheer. Dit moet resulteren in een bloemenweide, die tal van vlinders en andere insecten aantrekt.

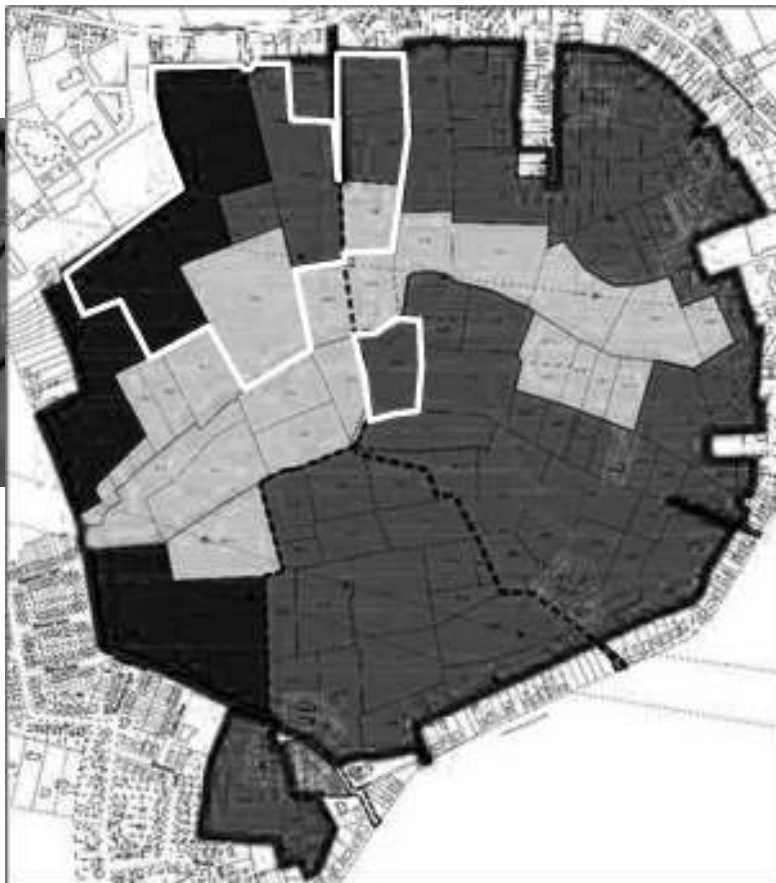
Een volgende zone is aangeplant met hazelaar, sleedoorn, gelderse roos, hondsroos, kardinaalsmuts, ... Deze planten blijven struikvormig en zullen een mooie overgang vormen naar het eigenlijke hoogstambos. Momenteel zijn er voornamelijk beuken, eiken en essen, traaggroeiende soorten die wel een respectabele leeftijd van 100-150 jaar kunnen bereiken. Om deze een kans te geven, moeten de eerste jaren de boompjes met maaibalk

Knikergallen op jonge zomereik

vrijgesteld worden. Kruiden en opschietende wilgen en berken worden dus gemaaid.

Aan de noord- en westkant van het terrein zijn snelgroeiende trilpopulieren en elzen gezet. Deze zorgden op korte termijn voor een ondoorzichtig scherm, zodat snel de aanblik van een bos werd gerealiseerd. Natuurpunt Aartselaar werkt nauw samen met ANB en de gemeente. Dit werd door woudmeester Erik van Boghout tijdens de rondwandeling op de Dag van het Park extra benadrukt. Op zijn vraag doen we regelmatig inventarisaties van planten en vlinders. Tevens hebben we peilbuizen geplaatst om het verloop van de grondwaterstand te bestuderen. In 2008 hebben we aan ANB reeds op basis van onze bevindingen een

Bestemmingsplan:
Witte lijnen: huidige stand van de verworven terreinen door ANB/gemeente
Donkergrijs: schermbos als buffer naar industrie
Grijs: bos
Lichtgrijs: graslanden

uitgebreid advies bezorgd voor de inrichting van het open gedeelte. Deze aanbevelingen kan je terugvinden op onze website. Twee knotwilgen rijen werden onmiddellijk aangeplant. Ook zullen twee amfibieënpoelen en een meanderende beek gegraven worden. Momenteel zijn de afbakeningspaaltjes reeds in het terrein zichtbaar en is de bouwaanvraag ingediend.

Nieuw bruggetje over de Wullebeek

Overtollige drainagegrachten zullen gedempt worden, zodat de gronden minder droog zullen zijn.

Het Reukenspad is een verbinding voor fietsers en voetgangers van de Langlaarsteenweg naar de Halfstraat. Deze kerkweg is reeds jarenlang een onderwerp van discussie. Nu wil de gemeente hier toch snel werk van maken. Een eerste realisatie is een aangeplante dubbele kastanjedreef en een nieuw brugje over de Wullebeek, die trouwens onlangs volledig geruimd is.

Jonge torenvalk - foto Luk Smets

In de Reukens werd enkele jaren geleden door Erik een torenvalkenkast opgehangen. Op een wandeling in juni merkte ik dat er jongen in de kast zaten. De ouders vlogen in de buurt rond. Bij het verschijnen van dit tijdschrift zullen ze waarschijnlijk uitgevlogen zijn.

Antwerpse Mycologische Kring op bezoek in het Niels Broek

Lieve Deceuninck

Donderdag 6 mei 2010 bezochten wij met onze werkgroep die zich toespitst op de microscopische studie van paddenstoelen, het Niels Broek. Na een zeer droge maand april, was dit niet het ideale moment om de nieuw aangekochte percelen te gaan exploreren.

Broekgebieden zijn echter door hun constante vochtigheid het ganse jaar door interessante biotopen voor mycologen en een kennismaking met nieuwe percelen van een gebied is altijd een leuke uitdaging. Hubert de Meulder, lid van AMK, inventariseerde eerder al een aantal percelen en de lijst bestaat momenteel uit 132 soorten.

Daarenboven kijken we in het voorjaar uit naar typische voorjaarssoorten. Dit laatste was de reden waarom bij de aanvang van de excursie een bloeiende meidoornhaag meteen onze aandacht trok. We hoopten er de Harde voorjaarssatijnzwam (*Entoloma clypeatum*) te vinden, maar waren vermoedelijk iets te vroeg. Een tweetal weken later kwam deze soort in het Antwerpse in grote getale voor.

Door de zeer droge maand april lagen de verwachtingen verder niet hoog. Zo waren de soorten die in symbiose leven met Els en Wilg, met meerdere vertegenwoordigers binnen de gordijnzwammen (*Cortinarius*), zompzwammen (*Alnicola*) en russula's (*Russula*), nog niet present.

Op het doorweekte hout van in het

water liggende loofhouttakken, groeiden Wimperzwammetjes die we achteraf microscopisch determineerden als *Scutellinia crinita*. Op een eerder ruderele plaats met gras en veel brandnetel trok een zeer donkerbruine paddenstoel onze aandacht. De breed kegelvormige en berijpte hoed, de berijpte steel, de bleke plaatjes met okerkleurige sporen en de geur van komkommer brachten ons bij de Levertraanzwam (*Macrocyttidia cucumis*). Deze kalk- en stikstofminnende soort die graag in vochtige biotopen groeit is geen algemene soort in Antwerpen. De berijping van deze paddenstoel die je goed kan waarnemen met een loep wordt veroorzaakt door de aanwezigheid van grote steriele eincellen (cystiden) in hoed, steel en lamellen. Het zijn deze grote cystiden waarnaar het genus werd genoemd: *Macrocyttidia*. De aanwezigheid van kalk in het gebied verklaart zijn aanwezigheid in het Niels Broek.

Erik wees ons de meest interessante percelen, maar wat paddenstoelen betreft bleef ons lijstje ditmaal beperkt tot enkele zeer algemene soorten waaron-

Levertraanzwam
foto Lieve Deceuninck

der ook een aantal schors- en houtzwammen. De uitschieter was dus de Levertraanzwam. De inspanningen bij het beheer van dit terrein zijn lovenswaardig. In het najaar mag Erik dan ook een mail voor een nieuwe aanvraag verwachten. Onze interesse voor dit waardevol gebied is gewekt en we komen graag eens terug.

Info: AMK Antwerpse Mycologische Kring (afdeling van de KVMV, Koninklijke Mycologische Vereniging) - www.KAMK.be

AMK op bezoek in het Niels Broek foto:

Erik Dekeersmaecker

Het Niels Broek (deel II)

Vic Van Dyck - Geschiedkundige Studiekring Het Wiel, Lid cultuurraad Niel

Uitwateringssloot ter hoogte van oud veer Niel/Wintam

foto: Erik

bij lage waterstand op de Rupel verder ontwaterd worden. De natuurlijke aangroei van de mosvegetatie werd aldus onderbroken en de opgebolde turfmassa (want volgezogen met water) zakke gewoon in mekaar (d.i. 'inklinken'). Om dat ontwateringproces te versnellen en te bestendigen werden ruime sloten gegraven, waarvan de nu nog bestaande "Moedersloot", zoals degenen die nu nog via een sluis uitwateren ter hoogte van het laatste Veer naar Wintam. Deze moerteringstechniek werd op ruime schaal ook elders toegepast, bv. De Moeren te Kalmthout, de moeren van Moerzeke en de Moeren rond Brugge (Meetkerke, Sint-Jan-In-Erimo, etc...). In het Niels Broek ging men het

omdijkte broekgebied verder onderverdelen in grote blokken: De Platte Maete, de Kleyne Ossemaete, De Grootte Ossemaete, De Grootte Vogelpoel, De Grootte Donkeryck, De Peirsaerdt, ... Op die manier kon men de turfexploitatie gecontroleerd in concessie geven.

Deze grote vierkante blokken werden op hun beurt weer verder versneden in lange stroken, de zogenaamde "Schroyen" (bvb. De Eerste Schroye in de Grootte Vogelpoel, de Tweede Schroye in de Grootte Vogelpoel, de Derde Schroye in de Grootte Vogelpoel, de Vierde Schroye in de Grootte Vogelpoel). Toponymisch bekeken betekent 'vogelpoel' niet noodzakelijkerwijs dat zich daar vogels verzamelden (dat is zeker niet uitgesloten) maar is mogelijk een verbastering van 'volgermoer', de eigenlijke veenlaag die bloot komt na verwijdering van de toplaag. De deklaag was uiteraard van lagere kwaliteit dan het onderliggend veen en werd eerst afgevoerd.

Het steken van de turf gebeurde met speciale spaden en de gestoken 'klotten' turf (van een wel bepaald formaat) werden op zogenaamde 'legakkers' door de arbeiders systematisch gestapeld. Daar kregen ze een voorlopige droging. Hier lagen ze te wachten op verder vervoer naar de grote verzamelplaats. Deze afvoer van de gestoken turf geschiedde via de gro-

te en kleine sloten met platboomse schuiten of vloten naar de Persaert tegen de Korte Hameldijk. Het transport per vlot is niet zo ongewoon, want ook op de steenbakkerijen werd tot halfweg de 19de eeuw de klei uit de verder gelegen putten met vloten naar de steenplaatsen getransporteerd. Persaert betekent: "een aanlegplaats ('aert') die werd afgesloten met een slagboom ('pertse')". Vandaar ging de turf over de Korte Hameldijk naar de overslagplaats "De Corte Amers", vanwaar schepen de turf via de open Wullebeek verder vervoerden naar bijvoorbeeld Antwerpen (huisbrand, zoutziederijen, brouwerijen, etc.) of naar de steenbakkerijen van de Rupelstreek. Een "amer" is een overslagplaats voor schepen. Ondertussen werd alles nauwkeurig geteld en gecontroleerd door de uitbater die het geheel in pacht had.

We hebben natuurlijk geen zicht meer op de dikte van de turflaag, maar deze grootschalige bedrijvigheid via de Corte Amers viel redelijk vroeg stil toen de open en bevaarbare Wullebeek met een sluis werd afgesloten van de Rupel (vóór 1298). Na de uitvening bleef in eerste instantie een redelijk onvruchtbare grond over, goed genoeg voor bosbouw en schapenteelt. Tot in 1806 werd er turf gestoken, cfr. de "tourbières" die op het plan van Niel (1806) worden vermeld. Het zijn de laatste restanten, gelegen tegen de Rupeldijk aan. Bij de bouw van het huis in de Broeklei rond 1960 werd een zware fundering gegraven voor de palen en daarbij kwam er steeds nog lichte bruine turf te voorschijn. Dat heb ik persoonlijk nog kunnen vaststellen. Waarom die turflaag is blijven zitten, is mij niet duidelijk. Misschien van slechte kwaliteit of te los van structuur?

Andere toponiemen verraden de plaatselijke toestand van dit Nielderbroeck: den Suerbosch, de Platte Maete (niet van vlak, maar wel van 'drassig'), Sandbempdbosch, de Torfstucken,

Hier gaan we deze bijdrage afronden, per slot van rekening is dit geen geschiedkundig tijdschrift. In de volgende aflevering gaan we verder met ons verhaal.

Vorige maal werd het algemene kader geschetst van het Niels Broek. Nu gaan we verder 'inzoomen' op het wezen en indeling van dit gebied. Dus we vertrekken van de situatie waarbij het kerngebied van het Niels Broek is omgeven met een primitieve en lage dijk én de Wullebeek nog vrij uitwateren in de Rupel. (Zie de vorige aflevering). Pas na de volledige indijking van de Rupel, met een sluis om de Wullebeek gecontroleerd te laten uitwateren in de rivier (voor die tijd een 'technisch hoogstandje'), komen ook de buitendijkse schorren in aanmerking voor exploitatie.

In eerste instantie was het de bedoeling om landbouwareaal te winnen op de min of meer boven de waterlijn gelegen bedding van de Rupel. Maar de ontginning van de aanwezige turf leverde al direct een eerste winst op. Daarna, na uitputting van de turf, kwam er veeteelt, bosbouw en landbouw, en nu een natuurgebied in volle evolutie. De turfwinning werd volgens de toenmalige heersende regels van de kunst aangevat. De nog vochtige én nog steeds aangroeiende turf werd nu door een dijk afgesloten van de rivier waardoor er alleen nog grondwater en regenwater de mosvegetatie kon voeden. Door nu een afwatering te voorzien (via het Langwiel op het einde van de huidige Rupelstraat en zo met een sluis naar de Rupel) kon er

24 uur van de Natuur – Biologische diversiteit !!!

Biodiversiteit is leven

Je draait de kraan open, je houdt je glas eronder en je hebt een glas helder, schoon water. Niks bijzonders, zou je zeggen. Maar het is misschien wel gezuiverd door de wortels van een heel bos. Als je bij alle dingen die je elke dag eet of gebruikt de ketting terug volgt naar de oorsprong, kom je negen van de tien keer uit bij biodiversiteit.

Biodiversiteit?

Tja, het is een vreemd woord waar veel mensen nooit van hebben gehoord. "Bio" betekent leven, "diversiteit" betekent afwisseling, verschil, verscheidenheid. Biodiversiteit is een paraplueterm voor alle verschillende soorten die we op aarde hebben. Het is belangrijk dat we niet alleen maar meeuwen hebben, maar ook mussen, niet alleen maar gras, maar ook bloemen. Variatie is belangrijk voor het evenwicht in de natuur.

Biodiversiteit is belangrijker dan je misschien zou denken. Door biodiversiteit hebben we landbouw. Biodiversiteit zorgt voor schoon water, vruchtbare grond en een stabiel klimaat. Het levert ook voedsel en grondstoffen voor huisvesting, kleding, brandstof en medicijnen. Deze natuurlijke hulpbronnen zorgen dat we kunnen bestaan.

2010: Jaar van de Biodiversiteit

Biodiversiteit gaat over natuur in al haar vormen: vogels, insecten, algen, planten, vissen, paddenstoelen, reptielen, amfibieën, ...

Maar planten en dieren sterven aan een steeds sneller tempo uit door onze natuurbelastende manier van leven.

Daarom is het jaar 2010 door de Verenigde Naties uitgeroepen tot het Internationaal Jaar van de Biodiversiteit. Je hebt er al zeker over gehoord: er wordt extra aandacht geschonken aan nieuwe doelstellingen om het verlies aan biodiversiteit tegen te gaan.

Natuurpunt Aartselaar wil binnen haar werking een eigentijds steentje bijdragen aan het behoud van biodiversiteit. Hoe?

- Met de jaarlijkse Behaagactie promoten we het aanplanten van streekeigen hagen. Dit jaar zullen we al voor de 15de keer in onze afdeling samenwerken met de Natuurpuntafdelingen uit de regio.
- We doen beschermingsacties voor de amfibieën op de Groenenhoek en voor de boerenzwaluwen in heel Aartselaar.
- We maken wandelingen in Aartselaar met aandacht voor biodiversiteit, bijv een 100-soortentocht in het Cleydaelhof.
- We nemen deel aan het Vlaams Vlinderweekend op 31 juli in De Reukens (zie Natuurkalender Aartselaar)
- We organiseren cursussen, bijv. Het weer en het klimaat (december).
- We plannen zelfs een groots weekend "24 uur van de Natuur" in oktober, waarbij we biodiversiteit op verschillende facetten onder de aandacht willen brengen.

Wat kan je verwachten tijdens de "24 uur van de Natuur" op zaterdag 9- zondag 10 oktober ?

Za 9 oktober om 19.30 u

Vanavond nodigen we jullie uit op een diapresentatie van een half uurtje, waarin wat dieper wordt ingegaan op wat er op dit moment 's avonds aan de sterrenhemel te zien is in onze contreien. Ondanks de lichtpollutie is dit toch nog heel wat. De sterrenhemel is ook een onderdeel van de natuur die onze aandacht verdient. De presentatie start om 19.30 u in Zaal Laïs van het Parochiaal Centrum, Baron Van Ertbornstraat 7 te Aartselaar. Hierna houden we een wandeling in de buurt, waarbij we het zullen hebben over het nachtleven van een aantal

dieren in de natuur. We schenken ook aandacht aan de lichtvervuiling die het nachtleven van deze dieren verstoort en wat we hier kunnen aan doen. Bij heldere sterrenhemel zoeken we een donkere plaats op en proberen we in de praktijk te zoeken wat tijdens de presentatie getoond werd. Mogelijk kunnen we o.a. de komeet Hartley zien die op dat ogenblik onze hemel doorkruist. Breng daarom, indien mogelijk, je verrekijker mee. Bij slecht weer voorzien we een regenprogramma in het Parochiaal Centrum.

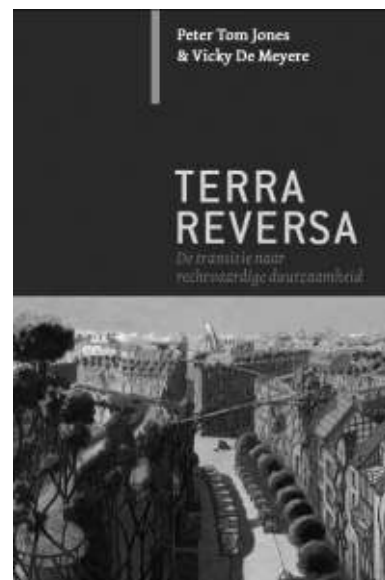
Deze avond is gratis.

Info bij Johan Herreman, 03/ 887 27 98 - herreman.johan@skynet.be

Zo 10 oktober om 10 u

Peter Tom Jones & Vicky De Meyere & Alma De Walsche komen naar Aartse-

laar voor een prangend milieudebat ! Daar kan u niet voor thuisblijven!!! Peter Tom Jones, onderzoeksmanager aan de KUL Leuven en één van de

Vlaamse pioniers van Terra Reversa, de Vlaamse denktank voor ecologische economie heeft samen met zijn vrouw Vicky De Meyere een boek geschreven. Twee internationaal gerenommeerde milieudeskundigen geven hun kijk op de planeet Aarde.

Alma De Walsche is journaliste bij het tijdschrift MO (Knack). Zij volgt internationale milieudebatten en heeft een bijzonder kritische kijk. Zij bevraagt de 2 genodigden. Ook vragen uit het publiek zijn meer dan welkom.

Maakt u zich zorgen over de toestand van de aarde, de klimaatverandering, de kloof tussen arm en rijk? Peter Tom Jones en Vicky De Meyere laten ons zien dat we als mensheid hopeloos vastlopen, maar ook hoe we het roer kunnen omgooien.

NIET DE PROBLEMEN MAAR DE OPLOSSINGEN STAAN CENTRAAL EN DAT IS POSITIEF NIEUWS!

De auteurs bespreken nieuwe veranderingsmodellen: een sociaal-rechtvaardig, ecologisch duurzaam en economisch stabiel model. Als u de mensen hebt gehoord, hebt u geen excuus meer om te doemdenken! Reële oplossingen voor de complexe vraagstukken van vandaag zijn voor hen geen utopie, op voorwaarde dat we bereid zijn de platgetreden paden te verlaten. Peter Tom Jones en Vicky De Meyere houden een wervend pleidooi voor een andere samenleving, waar levenscomfort, rechtvaardigheid, ecologische duurzaamheid en zinvolle werkgelegenheid centraal staan.

Na het debat worden enkele boeken "Terra Reversa" verloot onder de aanwezigen.

Het wordt een verhelderende en ontluisterende zondagvoormiddag!

Afspraak van 10 u tot 11.30 u

in Zaal Laïs van het Parochiaal Centrum van Aartselaar - Baron van Ertbornstraat 7

Inkom: 2 euro - Reservering noodzakelijk bij Hilde Janssens 03/887 36 45 of hiljans@hotmail.com

Zo 10 oktober tussen 11.30 u en 13.30 u Herfstbrunch

Hiervoor kunnen we rekenen op Gezinsbond Aartselaar. Zij verzorgen met ondersteuning van "Peterselie" een lekkere herfstbrunch voor jong en oud. Wat bieden wij u?

Tussen 11.30 u en 13.30 u kan u uitgebreid komen brunchen in de grote benedenzaal van het PC.

Er zullen zowel koude als warme gerechten zijn. Koffie, thee, chocomelk

is in de prijs inbegrepen. Enkel wijnen, bieren en frisdranken dienen nog apart aangekocht te worden.

Bovendien kan u tijdens de brunch genieten van de capriolen van een tafelfgoochelaar.

En na de brunch kan u in zaal Laïs van het PC nog gratis de familiefilm Over the Edge bekijken.

Reserveer nu reeds uw maaltijd en schrijf in voor uw gezin. En breng gerust familie en vrienden mee. Iedereen is welkom!

Wat kost het?

- 10 euro per persoon vanaf 13 jaar
- 7 euro voor kinderen van 4 tot en met 12 jaar
- gratis voor kinderen van 0 tot en met 3 jaar

INSCHRIJVEN telefonisch of via mail: Ria Thys, 03/289 73 66 - ria.thys@telenet.be

of Lieve Redant, 03/877 38 13 - lieve.redant@telenet.be

Meld volgende info:

- aantal personen + leeftijd
- wenst al dan niet de familiefilm Over the Edge bij te wonen met aantal personen
- deelnamebedrag dient na de reserveratie gestort te worden op rekeningnummer 789- 5522058-60 van Gezinsbond Aartselaar

Zo 10 oktober om 13.30 u Familiefilm Over the Hedge

We vertonen een superleuke animatiefilm over dieren.

RJ is een wasbeer. Hij leeft alleen en heeft geen voedsel. Hij besluit eten te stelen bij de beer Vincent, die op dat moment nog in een diepe winterslaap zit. Wanneer hij een hele kar met voedsel heeft volgeladen, maakt hij te veel lawaai, waardoor Vincent wakker wordt. RJ is van plan de kar met eten bij Vincent te laten, waardoor hij geen straf van de beer zal krijgen...

Wat gebeurt er verder met RJ en met Vincent en met de andere dieren ?

Kom het bekijken in Zaal Laïs van het Parochiaal Centrum, B. Van Ertbornstraat 7.

De film is gratis, maar reservatie is verplicht bij Ria Thys, 03/289 73 66 - ria.thys@telenet.be. Meld met hoeveel kinderen en volwassenen je wenst te komen. Maar haast je, er kunnen slechts 50 personen binnen.

Duur film: 1u 25 min

Zo 10 oktober om 15.30 u

Geleide natuurwandeling in Golf Cleydael !

Deze dag krijgen we de kans een prachtig stukje groen Aartselaar te verkennen, dat niet publiekelijk toegankelijk is. In het kasteelpark van het Cleydael is immers Cleydael Golf gevestigd en normaal hebben enkel leden van deze club toegang tot dit gebied.

De "greens" zijn uiteraard zowat het tegendeel van biodiversiteit, maar de "roughs" en de prachtige graslanden, de dreven en bossen vertonen nog wel een veelheid van planten. Vogels als boomklever en -kruiper, ijsvogel, waterhoen en buizerd broeden er. We zullen ook kort kennismaken met de historie van het kasteel. Dit wordt dus een buitenkans. Onder leiding van natuurgidsen van Natuurpunt Aartselaar verkennen we de kasteeltuinen.

Samenkomst om 15.30 u op de parking van het kasteeldomein. Ingang via de Groenenhoek! Einde omstreeks 17.30 u à 18 u. Het aantal deelnemers zal noodgedwongen beperkt zijn in functie van de beschikbare gidsen. Schrijf dus snel in bij luk.smets@telenet.be of 03/289 73 66.

Cleydael
GOLFCLUB

Natuurpunt Rupelstreek stevig in beeld...

De voorbije maanden draaide de promotiemachine van Natuurpunt Rupelstreek op volle toeren, het was dan ook bijzonder moeilijk om tijdens een of ander evenement een infostand van Natuurpunt te ontlopen. Infostands waarbij we trachten om nieuwe leden te werven voor Natuurpunt en soms gelijktijdig braakballenpluismomenten deden voor de kids. Daarnaast boden we ook een superaanbod aan van kijk- en genietmomenten op diverse plaatsen in onze regio.

Infostand Natuurpunt Rupelstreek op de Schelde foto: Erik

Scheldelandhappening

Onze promotiecampagne startte zondag 18 april aan het veer in Schelle. Met de eerste grote Vaar- en Fietshappening in het Scheldeland. Tijdens een zonovergoten zondag konden op diverse locaties langs de Schelde ruim 5000 bezoekers genieten van de charmes van het Scheldeland. Aan het veer in Schelle waren de goedkope boottochten op Rupel en Schelde de topattractie.

Bijzonder verheugend was ook, dat de gidsen van Toerisme Scheldeland aan boord, bijzonder veel aandacht hadden voor de natuur op en langs de rivier. Aan onze infostand op de Rupeldijk was het een regelmatige toeloop, 5 mensen konden we zelfs overtuigen om lid te worden van Natuurpunt. De natuurwandeling door en langs het Niels Broek kon dan weer een 20-natuurlijke liefhebbers bekoren.

Wandelen langs de Schelde in het Niels Broek foto: Peter Geschier

Open wandelnetwerk Rivierenland

Een week later, op zondag 25 april stond ons infostandje voor de Rotonde van de Gemeentelijke Basisschool in Niel. In samenwerking met de gemeente Niel en het regionaal landschap Rivierenland werd het gloednieuwe wandelnetwerk in Niel door burgemeester Luc Van Linden geopend. Door middel van wandelknooppunten kan je nu de mooiste hoekjes in Boom, Niel, Reet, Rumst en Terhagen ontdekken. Aan de voor- en namiddagwandeling in en langs het Niels Broek namen een 60-tal mensen deel. Aan ons infostandje werden dan weer 3 mensen lid van Natuurpunt.

Opening wandelpad en infoborden in Niel Broek foto: Patrick Smits

Mano Mundo

Tijdens het weekend van 9 en 10 mei waren we weer nadrukkelijk aanwezig tijdens het Wereldmuziekfestival Mano Mundo in de Schorre in Boom. Tijdens beide voormiddagen, met het broodjes smeren voor de medewerkers aan het Wereldmuziekfestival.

Na de middag, telkens in het Doe-Dorp om er kerkuilbraakballen uit elkaar te pluizen met de kids en ook hier weer met het ledenwerven voor Natuurpunt. Met momenten was het een ware overrompeling aan onze tent voor het braakballen pluizen. Geweldig om te zien hoe heel jonge, jonge, iets oudere kids en ook mama's en papa's zich daarmee kunnen bezighouden. Op zaterdag 8 mei konden we ook 2 mensen overtuigen om lid te worden van Natuurpunt en zondag 9 mei zelfs 8 mensen.

Kerkuilbraakballen pluizen op Mano Mundo foto: Erik

Planten- en Ambachtenmarkt

De Planten- en Ambachtenmarkt, ook al in de Schorre in Boom, is ondertussen een vaste klassieker bij de promotie van Natuurpunt. Vorig jaar waren we er daar zelfs in geslaagd om 17 nieuwe Natuurpuntleden in te schrijven. Dit resultaat had de interesse gewekt van de nationale ledenwerfers van Natuurpunt. Linde Jacobs van Natuurpunt deed het geweldig, maar dit jaar bleef de teller staan op 13 nieuwe Natuurpuntleden.

Dag van het Park Schelle

Ook in Schelle op zondag 30 mei kozen we ervoor om tijdens de Dag van het Park het uilenbraakballenpluizen op het menu te zetten. Dit keer werd het geen overrompeling zoals tijdens Mano Mundo in

Kerkuilbraakballen pluizen tijdens de Dag van het Park Schelle foto: Erik

Boom. Wellicht deels het gevolg van het slechtere weer. Desondanks was er met momenten heel wat belangstelling, niet enkel van de kids trouwens. Luc en Ilse konden ook geregeld aan soms oudere mama's en papa's tonen welke beestjes er zoal allemaal op de ruime menukaart van de kerkuil staan.

Kijk en genietmomenten

De voorbije maanden konden ook heel wat mensen genieten van de natuur in onze regio. Zondag 11 april waren onze burens van Natuurpunt Oude Spoorweg op bezoek, met tijdens de voormiddag een heerlijk vogelkijkmoment op het Noordelijk eiland en na de middag een bezoek aan het Niels Broek.

Eveneens op zondag 11 april waren 10 mensen op de afspraak voor een bezoek met Marleen aan de kleine natuur van het Bos N in Boom. Een week later was Marleen opnieuw de gids, 6 deelnemers konden dan genieten van de voorjaarsbloei in de Oude Nete-arm.

Op zondag 16 mei hadden we een nieuwe afspraak, dit keer voor een kennismaking met de waterdiertjes in het Niels Broek. Daar waren er 15 deelnemers. Hier konden we ondermeer de resultaten tonen van het eerste inventarisatieproject met fuiken in de poelen en sloten van het Niels Broek. Frank de Groot stond daar garant voor deskundige info over kikkers, padden en salamanders.

Op zoek naar waterbeestjes in het Niels Broek foto: Erik

Kids op zoek naar bodemdierjes in het Niels Broek foto: Erik

Tussendoor werden ook de kids niet vergeten. Op woensdag 21 april was het een ware overrompeling in het Niels Broek. Ruim 20 kids, samen met een 15-tal mama's en papa's, oma's en opa's zochten er samen met Ilse naar allerlei kleine bodemdierjes. Het hele gebeuren werd bijgewoond door Hubert Vinck, de redacteur van het plaatselijk tijdschrift Rupelbrug uit Niel. In dit tijdschrift blikt Hubert reeds uitvoerig terug op dit natuurmoment.

De vogelkijkwandeling op woensdag 26 mei viel dan weer deels in het water. Hevige regenbuien tijdens de voormiddag deden heel wat ouders besluiten om hun kids thuis te houden. Uiteindelijk waren er toch nog 3 kids en 2 opa's op de afspraak met de kids op het vogelrijke Noordelijk eiland.

Tot slot een dikke dank U aan alle medewerkers die zich de voorbije maanden weer keihard hebben ingezet voor Natuurpunt!!

Eerste paddenactie Lage Vosberg levert verrassende resultaten op...

Ludwig Laureyssens

Onze eerste paddenactie aan de Lage Vosberg in Rumst werd afgesloten met opmerkelijke resultaten. In ons vorig Rupel.blad kon je nog lezen hoe we erg snel een echte holder de bolderpaddenoverzetactie in elkaar hadden gestoken. Enerzijds aangespoord door beelden van 10-tallen platgereden padden in de omgeving van de Lage Vosberg in Rumst. Anderzijds omdat het regionaal landschap Rivierenland, net op dat moment enkele paddenoverzetsets klaar had staan.

In totaal werden 506 padden overgezet, waarvan er 299 in onze emmers terechtwamen. Minder leuk waren de 74 padden die platgereden werden. Leuker was wel dat er ook 42 kleine watersalamanders, 4 bruine en 2 groene kikkers veilig de straat werden overgezet.

De eerste waarneming van paddentrek 2010 was op 24/02, daarna was er een pauze tot 15/03.

Er was dan trek dagelijks van 15/03 tot 29/03, met 3 topavonden op 18-19-20/03 met resp. 60- 90-70 padden.

Een emmer vol padden en kleine watersalamander foto: Katrien Crauwels

Paddenoverzetactie Lage Vosberg 2010

Gewone pad

Doornlaarlei in emmers	294
Doornlaarlei op straat	56
Hoge Vosbergstraat	59
Lage Vosbergstraat	72
Hoveniersstraat	25

Totaal 506

Verkeersslachtoffers

Doornlaarlei	28
Hoge Vosbergstraat	6
Lage Vosbergstraat	26
Hoveniersstraat	13

Totaal 73

Kleine watersalamander

Doornlaarlei	34
Lage Vosbergstraat	8

Totaal 42

Bruine kikker

Doornlaarlei	4
--------------	---

Groene kikker

Doornlaarlei	2
--------------	---

De topochtenden waren 19-20-21-26/03 met resp. 26-40-20-28 padden.

De meeste trek was in de Doornlaarlei en stukje Lage Vosbergstraat, ter hoogte van de elektriciteitscabine.

Nu al worden er plannen gemaakt voor een actie in 2011. Daarbij willen we het aantal paddenschermen langs de Doornlaarlei en de Lage Vosbergstraat nog uitbreiden.

Ook op andere plaatsen in Rumst werd trouwens paddentrek vastgesteld,

onder meer in de Reetse Matexiwijk en aan de Schensbossen, eveneens in Reet.

Nog een anekdote;

Je moet het maar meemaken!

Je komt 's avonds helpen met het paddenoverzetten, fiets geparkeerd ergens tegen een afsluiting in de Doornlaarlei. Na een half uur controle kom je terug, en je fiets is weg. Metéén alles afgezocht en navraag gedaan bij de burens, niets... Gelukkig is de fiets twee dagen later terug gevonden tussen het struikgewas langs de Varenstraat door een andere medewerker van Natuurpunt.

Tot slot nog een dikke dank U aan alle medewerkers aan de paddenoverzetactie en aan Hans Vermeersch van het regionaal landschap Rivierenland, voor het gratis ter beschikking stellen van het nodige materiaal om de afscherming te kunnen plaatsen.

RupelAartjes

Kids/ouders/grootouders ontdekken samen de natuur...

Hallo, kids

Hoogzomer, dat is pas echt genieten, de vakantie lijkt nu wel eindeloos lang... De komende maanden hebben we weer enkele boeiende uitstappen voor jullie in petto.

Wat dacht je ervan om naar de vissen in de Schelde te kijken? Of om mee te fietsen naar het vogelopvangcentrum in Malderen. In september gaan we zelfs op zoek naar echte spinnen in de Paardenstal en Walenhoek. Best boeiend...

Vrijdag 30 juli: Kijken naar de vissen in de Schelde

Vandaag doen we het vissen in de Rupel nog eens over, dit keer echter wel in de Schelde. De broers Walter en Francois Van Hoyweghen plaatsen geregeld fuiken in de rivier bij Rupelmonde, met laag tij worden de fuiken bemonsterd. Om 13u stipt nemen we de veerboot in Schelle. Aan de Groenendijk in Wintam nemen we om 14u de veerboot naar Rupelmonde. Omstreeks 14u30 is het laag water in de Schelde, een ideaal moment om te kijken wat er zoal allemaal in de fuiken zit.

Na het bemonsteren van de fuiken kan je eventueel metéén terug naar de veerboten gaan, dan ben je omstreeks 16u30 terug in Schelle.

Of je kan in Rupelmonde nog even nagenieten op een terrasje en dan ben je omstreeks 17u30 terug in Schelle.

Afspraak: 12u45 parking Tolhuis, einde Tolhuisstraat Schelle

Er kunnen **maximaal 25 kids**, mama's en papa's of opa's en oma's mee.

Breng ook je laarzen mee, best in een plastic zakje of in een rugzak.

Belangrijk om weten: bij het bemonsteren van de fuiken gaan we op het slik tot bij de rivier, enige voorzichtigheid is dus wel erg belangrijk.

Deelnemen: leden Natuurpunt: gratis - niet-leden: 2 euro - kids niet-leden: 1 euro

Vooraf inschrijven bij: Erik: 03/887.13.72 of erik.dk@skynet.be

Fuiken in de Schelde bij Rupelmonde foto: Erik

Woensdag 11 augustus: Fietsen naar het VOC in Malderen

Tijdens onze fietstocht bezoeken we achtereenvolgens de Sint-Pietersburcht in Puurs, waar we onze picknick gebruiken en het VOC in Malderen. De Sint-Pietersburcht is een voormalige schans die beheerd wordt door Natuurpunt. Tegen de schans werd een natuurvriendelijke speeltuin aangebouwd. Na de picknick fietsen we verder richting vogelopvangcentrum in Malderen, waar we om 14u verwacht worden voor een geleid bezoek. De totale fietsafstand heen en weer bedraagt ongeveer 45 km. Omstreeks 17u zijn we terug in Boom.

Kids en (groot)ouders op bezoek in het VOC Malderen
foto: Erik

Afspraak: 11u parking Rochus (voor ijzerwaren Cop), Colonel Silvertopstraat 25, Boom

Meebrengen: fiets, picknick

Meld vooraf even je deelname aan Erik: 03/887.13.72 of erik.dk@skynet.be.

Deelnemen: leden Natuurpunt: gratis - niet-leden: 2 euro - kids niet-leden: 1 euro

Wil je graag mee naar het VOC, maar kom je liever met de auto? Dat kan. We vertrekken om 13u15 parking Cultureel Centrum, della Faillelaan Aartselaar of om 13u30 aan de kerk H.Hart (A12) Antwerpsestraat Boom. Meer info? zie Natuurkalender Aartselaar.

Kom je met de auto: meld dan je deelname aan Ria: 03/289.73.66 of ria.thys@telenet.be

Woensdag 22 september: Op zoek naar spinnen in de Paardenstal en Walenhoek

Stilaan komt de herfst in zicht, de dagen worden korter en dan wordt het spinnentijd.

Het Natuur.huis de Paardenstal is een paradijs voor spinnen, met vele verborgen hoekjes en kantjes, we proberen er enkele te vangen en stoppen ze in een speciaal loupepotje, zodat we ze rustig kunnen bekijken. Daarna maken we nog een korte wandeling in Walenhoek op zoek naar... spinnen.

Afspraak: 13u45 Natuur.huis de Paardenstal Boomsestraat 221 Niel-Hellegat

Deelnemen: leden Natuurpunt: gratis - niet-leden: 2 euro - kids niet-leden: 1 euro

Meld vooraf je deelname aan Ilse: tel.03/887.51.69 of roovers_wachters@hotmail.com

Tigerspin foto: Raymond De Smet

Amfibieën veilig naar hun liefdesnest aan de Aartselaarse Groenenhoek ...

Ronny Verelst, coördinator paddenoverzetactie

Dank zij enkele tientallen vrijwilligers hebben onze amfibieën hun paarplaatsen bereikt en hun ladingen eitjes afgezet.

Een merendeel van de padden, kikkers en salamanders is reeds teruggekeerd naar hun vroegere verblijfplaats na gedane arbeid.

Dit voorjaar was een ware voltreffer (zie de cijfers verder in dit artikel), niet enkel omdat er vele dieren overgezet zijn, maar ook omdat er een grote groep vrijwilligers avond na avond op post was om de dieren te helpen en te beschermen. Wat mij persoonlijk het meeste getroffen heeft, was het grote aantal kinderen en jongeren die deelgenomen hebben. Door mond aan mondreclame bereikten we blijkbaar een hele groep jongeren die vol overgave meewerkten aan onze actie, die hierdoor meteen ook hun actie werd. Dat stemt mij hoopvol naar de toekomst toe...!

De reactie op onze actie in de media resulteerde niet enkel in meer belangstellenden maar gaf blijkbaar ook de aanzet in andere regio's om te starten met een paddenoverzetactie. Fijn zo!

Onderstaand overzicht zal jullie een idee geven van de geleverde prestaties in 2010. Hieruit blijkt duidelijk dat we onze actie ook volgend jaar moeten verder zetten. We zorgen immers voor het voortbestaan van een aantal bedreigde diersoorten en dat is een aantal kille en natte uren per jaar meer dan waard.

In naam van Natuurpunt Aartselaar, van de amfibieën en in mijn persoonlijke naam, wil ik jullie allemaal nogmaals hartelijk danken voor de inzet en de volharding (zelfs indien er eens een avond niets gevonden werd) en hoop ik ook volgend jaar weer beroep te mogen doen op jullie enthousiaste medewerking!

De kleinste paddenraaper, Tibo, volontzags voor zijn "vrouwenpad" Foto: Luk Smets

	2006	2007	2008	2009	2010
Padden	566	107	87	161	317
Kleine watersalamander	24	8	3	25	9
Alpenwatersalamander	27	15	13	27	19
Groene kikker	0	1	0	5	0
Bruine kikker	5	1	4	9	14
Dode padden	33	16	43	68	33
Dode kleine watersalamanders	19	1	0	7	5
Dode Alpenwatersalamanders	0	4	7	7	6
Dode groene kikkers	0	0	0	0	0
Dode bruine kikkers	0	0	0	4	4
Totalen	674	170	130	288	442

Een kort sfeerbeeld geschreven door een jonge paddenraapster op 20 maart:

Eerst hebben we een paar padden hun leven proberen redden, dat is ons aardig gelukt.

Er waren zelfs mensen bij die aanboden dat ze trager zouden rijden, zodat wij in hun lichten konden wandelen en kijken, ook mensen waaraan we dat vroegen, vonden het goed en weer liepen we voor een auto uit.

Na het rapen van padden, salamander en slakken (hihi) zijn we naar Marijke gegaan. En hebben we nog wat gedronken en cake en koekjes en truffels gegeten. We zijn naar de vijver gaan kijken, ik liep eerst bijna in 't zwembad. Bij de vijver zagen we eerst niks, maar als onze ogen gewend waren, zagen we de padden zwemmen. Het waren er heel veel. En onderweg moest je hard oppassen dat je er niet op trapte want overal op de paadjes zag je er ook kruipen. Ondanks het onweer werd het dus toch een leuke avond.

Ellen Cornelis (12 jaar)

De ene rups is de andere niet ...

De kermisdagen in onze sterk verstedelijkte gemeente zijn in niets meer te vergelijken met het volksfeest dat de gemeente overspoelde tijdens de hoogdagen van het landelijke dorp van weleer. Het kan natuurlijk aan mijn eigen perceptie liggen, want als kleine rakker sta je natuurlijk helemaal anders tegenover zo'n feestgebeuren dan als ouder met opgroeiende kinderen die kost wat kost niet met hun moeder of vader op een of andere plaats willen geïdentificeerd worden. Natuurlijk hebben alle kinderen nu al enkele Plopsa-land of Wali-Bob ervaringen achter de rug en dan is zo'n kleine dorpskermis maar een samenraapsel van wat verouderde nostalgie.

Nostalgie die aan onze kinderen volledig voorbijgaat. Voor ons was het trekken van de flosj op de paardenmolen nog een van de ultieme middelen om op te klimmen in de hiërarchie van de kindermaatschappij. Je kan dit nauwelijks nog vergelijken met alle Megacoaster Goliaths, Splash Battles e.a. Crazy Rivers. Waar zijn we mee bezig?

In Aartselaar hadden we uitzonderlijk en ook maar slechts enkele keren een Rups. Een sublieme trekpleister waar iedereen moest ingezet hebben. Sensatie, Snelheid, Spannend. De 3 S'en in één attractie en voor sommigen kwam er nog een 4de bij, nl. Sensueel.

Ook ik kon niet aan de verleiding van het mysterieuze avontuur weerstaan en met verhoogde hartslag had ik al vele malen aan de rand van het opwindende schouwspel staan kijken. Wat gebeurde er toch telkens die rups zich sloot en de passagiers luidruchtig begonnen te gillen?

Het was binnen de vriendenkring niet meer dan normaal dat men mee in het voertuig wipte en de rit onderging

maar ik had me toch nog altijd enigszins argwanend uit de strijd kunnen terug trekken. Maar die eerste keer dan toch niet. Ik stond weerom aan de kant te kijken toen de Rups stopte om een nieuwe lichterling avonturiers op te pikken toen ik plots werd aangeduwd door Els met de woorden : "Kom, Jij en Ik samen?"

"Ik heb geen ticket"
"Geeft niet, hier"

En ze stopte me een ticket in mijn hand. Ik had het toen nog niet zo begrepen op meisjes. Wat flauw gegiechel en met de

poppen spelen, het was niet aan mij besteed. Maar Els was anders, ze was erbij als we kampen bouwden en ze worstelde mee als de beste vechter. Het was me eigenlijk nog niet opgevallen dat het een meisje was. Ze was gewoon één van ons, één van de club. Ik kon dan ook niet meer terug. Ik was zelfs blij dat ik dit niet alleen moest doen maar samen met iemand van de club. Voor ik het besepte, zaten we samen in ons bakje en trok de rups zich met veel lawaai op gang. Duizend waarnemingen tegelijk. Luide kermismuziek, lachende gezichten schoven voorbij, de rups bewoog op en neer

van links naar rechts. Ik moest naar alle kanten tegelijk kijken. Spanning in alle vezels van mijn lichaam. Hoeveel zintuigen heeft een mens? Reken maar dat ze allen op volle toeren werkten. Het doek van de rups rees omhoog en sloot zich boven ons hoofd. Alles werd donker. Gejoel en gekrijs steeg op uit de rups. Maar ik zat stil te wachten op wat er ging gebeuren.

En dan plots werd mijn hand vast genomen. Effe verschieten maar ik kon me onder controle houden en begreep dadelijk dat het de hand van Els moest zijn. Een beetje triomfantelijk dacht ik dat zij schrik had. Ik was de held want ik liet niets van mijn onrust blijken.

"Voel jij ook die vlinders?" hoorde ik haar zeggen. In crisis situaties had ik al meermaals laten blijken dat ik op zulke momenten bijzonder accuraat oplossingen kon bedenken en koelbloedig reageren. Ook nu kon ik ondanks of dankzij de adrenaline-rush door mijn hersenen dadelijk het verband leggen met de Rups waar we op zaten. Enigszins gerustgesteld dat het maar vlinders waren, zakte de spanning in mijn lichaam

wat weg en ik liet ongemerkt de opgehoopte lucht uit mijn longen lopen. Ze kneep in mijn hand en ik kneep terug. Niets om bevreesd voor te zijn. Daar zaten we dan in ons overdekt bakje, hand in hand; wachtend op het einde van de rit. In het donker kon ik niets zien. Hoe zij die vlinders zag of voelde begreep ik echt niet. Ik zag of voelde niets speciaal. Alleen haar warme hand in de mijne. Even later was het avontuur al afgelopen. We sprongen uit het tuig

Rupsen van Sint-Jacobsvlinder Foto: Toon Verbruggen

Bont zanddoogje Foto: Toon Verbruggen

van de vlinders in de buik kan oplossen.

Ook op onze wandeling van 31 juli in de Reukens gaan we opnieuw proberen een tip van deze sluier op te lichten. Verleden jaar hebben we op onze vlinderwandeling ondanks het mindere weer reeds verschillende prachtige vlinderwaarnemingen kunnen registreren. (kleine vuurvlinder, Icarusblauwtje, oranje luzernevlinder – zie foto's van vorig jaar op <http://www.natuuraartselaar.be/fotoalbum/fotoalbum.htm>)

Eén van de belangrijke voorwaarden om vlinders te kunnen waarnemen, is dat men gaat zoeken op de plaats en op het ogenblik dat er vlinders aanwezig kunnen zijn. Regen, wind en koude temperaturen zorgen er voor dat

vlinders niet vrij en vrolijk rond fladderen. We brengen nu al eieren naar de Clarissen opdat het dit jaar iets zonniger mag zijn.

Kom jij dit jaar ook? Zaterdag 31 juli om 14 u aan het Reukenspad ter hoogte van de Langlaarsteenweg. Meer info in de Natuurkalender Aartselaar

en liepen de kant op.

“Waar zag jij nu die vlinders?” riep ik haar toe boven het lawaai van de kermis uit.

“In mijn buik, joeng” antwoordde ze enigszins verveeld, zelfs een beetje geërgerd, leek het mij, en ze liet me verdwaasd achter aan de rand van de Rups. Had ik dan toch ergens iets gemist?

De rest van de avond was ik er niet helemaal goed van en ik heb het avontuur van mijn eerste rups ook nooit meer verder verteld en telkens als ik Els terug zag hoopte ik stilletjes dat zij het ook niet zou doen.

Maar elke keer als er iets met vlinders aan de hand is, krijg ik terug die zelfde verhoogde hartslag en hoop ik stilletjes dat ik toch nog het raadsel

Behaag Natuurlijk 2010

In het najaar (september-oktober) kan u weer inheems plantgoed bestellen aan zeer democratische prijzen. De afhaaldag voor het plantgoed is voorzien op zaterdag 27 november (26 november in Schelle).

In grote lijnen is het aanbod gelijklopend aan de vorige jaren, maar we kunnen u medelen dat we dit jaar speciaal gedacht hebben aan mensen met kleinere tuinen.

Zo zal er vanaf dit jaar een “sneukelbosje” in het aanbod zitten: 10 planten die voor de mens eetbare bessen dragen. En het vroegere vogelbosje is teruggebracht op 5 planten. Nieuw is ook de taxushaag met 10 planten. De hop, de kamperfoelie en de bosrank, heel mooi als gevelaankleding, blijven ook nu in het gamma. Twee “bomen van het jaar”, nl. de winterlinde en de mispel, zijn eveneens geschikt voor alle soorten tuinen.

Wenst u meer info over het aanbod en de prijzen van het plantgoed, surf dan even naar: www.natuur.be/behag

OLVI's en KTA-ers aan de slag in het Niels Broek

Begin maart waren de KTA-ers uit Niel voor het eerst aan de slag in het Niels Broek. Op vrijdag 30 april was het dan weer de beurt aan 15 OLVI's uit Boom voor een dagje hard labour. Samenwerken met het OLVI (Onze-Lieve-Vrouw-Instituut) uit Boom tijdens de jaarlijkse Dag van de Dienstbaarheid is voor Natuurpunt reeds een jarenlange traditie. Tijdens die dag stellen de laatstejaarsstudenten van het OLVI zich een dag lang ten dienste van een sociale organisatie, een verzorgingsinstelling of een organisatie die rond milieu of natuur werkt, zoals Natuurpunt. Vanuit de visie van het OLVI betekent de dag van de Dienstbaarheid naar de studenten toe een mogelijkheid tot verruiming van hun leefwereld en een kans tot belangeloze inzet en solidariteit.

Tijdens de werkdag in het Niels Broek op vrijdag 30 april werden honderden meters oude draadafsluitingen, oude eterniet- en plastic golfplaten naar de Rupeldijk en de Broeklei versleept. Tussendoor werden hopen ezelmeest uit de poldersloot verwijderd en met oude dals werd een puinstapel gebouwd. Het Niels Broek was weer iets mooier.

Een dikke dank U daarvoor aan de OLVI's: Gregory, Johan, Witse, Mitch, Kristof, Tom, Kristof, Maaike, Nicky, Bilal, Ben, Quinten, Mathijs, Frederik en Evelien. En ook aan mevrouw Linda.

KTA-ers gaan de strijd aan met de reuzenbalsemien

Vrijdag 21 mei was het dan weer de beurt aan de derde- en vierdejaars KTA-ers uit Niel om een dagje aan de slag te gaan in het Niels Broek. Het KTA Den Biezerd heeft het peterschap over het Niels Broek aanvaard en leraar Marc Van Mensel is de kartrekker voor dit project. Dit houdt onder meer in dat leerlingen van het KTA in klasverband beheerswerken komen uitvoeren.

Beheerswerken die op vrijdag 21 mei onder meer op het programma stonden was opstart van de strijd tegen de reuzenbalsemien in het verruigd rietland. Dit perceel, dat vorig jaar door Natuurpunt werd aangekocht in de hoek tussen de Rupeldijk en de Kor-

te Amelweg dreigt immers in snel tempo overwoekerd te worden door reuzenbalsemien.

Reuzenbalsemien zijn prachtige planten, maar het is vooral ook een bijzonder invasieve exoot.

Dergelijke soorten, die inheemse biotopen binnendringen, vallen als het ware een nieuw gebied aan. Door hun sterke groeikracht, gebrek aan natuurlijke vijanden en snelle verspreiding zijn het pestsoorten geworden in vele natuurgebieden. Reuzenbalsemien wordt ook wel groot springzaad genoemd. Dat is niet voor niets, want de rijpe zaden kunnen bij aanraking meters ver weggeschoten worden, omdat er spanning op de zaaddoos staat. Deze plant komt van oorsprong uit het Himalaya-gebergte, is ooit als sierplant in West-Europa ingevoerd en heeft zich hier als verwilderde plant kunnen handhaven. Reuzenbalsemien geeft de voorkeur aan vochtige grond. Hij kan dus, soms massaal, langs rivieroevers worden gevonden. Vooral langs de Dijle, Nete en Zenne heeft de reuzenbalsemien de rivieroevers veroverd en in de zomer kleuren die oevers bijna volledig roze. Dit dreigde dus ook met het verruigd rietland in het Niels Broek te gebeuren.

Om de reuzenbalsemien te bestrijden is de beste manier nog steeds de plant manueel verwijderen, reuzenbalsemien wortelen erg oppervlakkig zodat ze gemakkelijk uit de bodem kunnen getrokken worden. Dit is wel een erg arbeidsintensieve bezigheid. De KTA-ers deden het echter prima, zodat ruim de helft van de reuzenbalsemien verwijderd werden. Ondertussen deed ook de andere groep KTA-ers het prima. Zo werden nog een stapel oude dals uitgebroken en opgestapeld tot een heuse steenstapel. Ideaal als woonst voor allerlei kleine beestjes.

Ondertussen wordt de strijd tegen de reuzenbalsemien voortgezet, regelmatig zijn enkele vrijwilligers van Natuurpunt aan de slag in het verruigd rietland.

Wil je meewerken aan de strijd tegen de reuzenbalsemien? Neem dan even contact op met Erik: 03/887.13.72 of erik.dk@skynet.be

OLVI's aan de slag in het Niels Broek
foto: Erik

KTA-ers aan de slag in het Niels Broek foto: Erik

Cursus Natuurfotografie

Gezien het succes van de cursus Natuurfotografie in april herhaalt Natuurpunt Aartselaar deze cursus in september. Sinds er meer betaalbare digitale toestellen op de markt zijn, zijn er ook meer natuurliefhebbers die, wat ze waarnemen in de natuur, willen vereeuwigen. In deze tweedelige cursus zal je je fototoestel beter leren gebruiken bij het nemen van natuurfoto's. Je zal meer vernemen over o.a. beeldcompositie, kleuren, belichting, scherpstelling, ... Een goede foto maken is immers heel wat anders dan op een knopje drukken. Daarvoor moet je niet alleen het juiste voorwerp of de juiste situatie voor de lens hebben. Je moet ook inzicht hebben in enkele technische aspecten rond digitaal fotograferen. Zo maak je de leukste foto's!

Voor de theorie- en de praktijkles hebben we Marc Bruyndoncx opnieuw bereid gevonden om ons wegwijs te maken in de boeiende wereld van de natuurfotografie. Marc is lid van de Aartselaarse fotoclub FODIAC en van FFFS (Fauna Flora Fotoclub Schoten).

Concreet:

Theorie: donderdag 23 september van 19.30 u tot 22.30 u in lokaal Fodiac, B. Van Ertbornstraat 7 te Aartselaar. Het lokaal bevindt zich aan de achterzijde van het Parochiaal Centrum.

Praktijk: zaterdag 25 september van 9 u tot 12 u in de Hobokense Polder: afspraak aan station Hoboken Polder, Berkenrodelei Hoboken

Meebrengen: theorie en praktijk: digitaal fototoestel, bij praktijk: ook stevige wandelschoenen of laarzen en lange broek die vuil mag worden

Inschrijven verplicht bij Ria Thys, 03/289 73 66 – ria.thys@telenet.be. Er kunnen slechts 15 personen deelnemen. Dus wil je er bij zijn, schrijf snel in!

De deelnameprijs bedraagt voor leden van Natuurpunt: 12 euro – Niet-leden betalen 16 euro. Het juiste bedrag met vermelding van naam en tel. nr. en of mail dient gestort te worden op rekeningnr 979-9767548-41 van Natuurpunt Aartselaar.

Drieeenheid - foto Walter Decoën

Minicursus natuurfotografie voor Natuurpunters met een fototoestel

Doelgroep: Leden van Natuurpunt die al eens foto's maken van de natuur, en dit met zijn/haar huidige apparatuur willen verbeteren.

De cursus is niet bedoeld voor fotografen die de knepen van het vak al wel kennen, maar nog wat gespecialiseerde bijscholing willen in macrofotografie of een ander aspect van de natuurfotografie. Ook digitale fotobewerking zal slechts terloops, of misschien zelfs helemaal niet aan bod komen. De nadruk zal dus liggen op het verbeteren van fotografische kwaliteiten van opnames, en dit in functie van bepaalde doeleinden (didactisch, esthetisch,...). De eerste avond beginnen we met wat theorie en illustraties daarvan. De deelnemers dienen wel hun fototoestel mee te brengen. In functie daarvan kan dan namelijk een (realistische) opdracht volgen tegen de volgende bijeenkomst.

Drie weken later zullen de resultaten van die opdracht besproken worden met (waar wenselijk) hints om deze foto's nog beter te maken, of anders te maken, naargelang de bestemming ervan. Eventueel kan dan nog wel ingegaan worden op vragen van wie verder wil gaan dan de beperkingen van zijn/haar huidige toestel toelaten. Om dit mogelijk te maken hebben we het aantal deelnemers beperkt tot de eerste twintig die hiervoor inschrijven.

Fons Van den heuvel foto: Hilde De Paepe

Praktisch

Deze minicursus zal geleid worden door Fons Van den heuvel, lid van de Bond Verantwoorde Natuurfotografie (BVNF) en van Dia-en digiclub Argus Boom.

De cursus zal doorgaan in de basisschool Boom Park, Van Lerijslaan, 221 te Boom, op dinsdagavond 9 en 30 november, van 19u30 tot 22u.

Inschrijven verplicht bij Fons Van den heuvel: 03/888.39.03 of fonsvdheuvel@hotmail.com

Na inschrijving dient 5 euro gestort te worden op rekening 001-3845875-95 van Natuurpunt Rupel, kern Boom-Rumst

Boerenzwaluwen in Aartselaar...

Luk Smets

Op 12 juni hielden we onze jaarlijkse fietstocht langs de Aartselaarse boerderijen. Ten opzichte van vorig jaar vonden we 2 bezette zwaluwnesten extra. Op zich zegt dat niet zoveel. Op de ene boerderij waren het minder, op de andere meer. Maar dat heeft meer te maken met het tijdstip van ons bezoek en soms met de aandacht van de eigenaars. Op enkele boerderijen bezorgde Natuurpunt Aartselaar een hulpplankje, die de zwaluwen toelaat een nest de bouwen tegen gladde muren. Het subsidiereglement van de gemeente heeft duidelijk een positieve invloed. De eigenaars hebben meer aandacht voor de zwaluwen en voor onze actie. Vorig jaar betaalde Aartselaar 275 euro aan subsidies. Dit jaar zal het naar alle waarschijnlijkheid iets meer zijn.

Ontdekt u ook een zwaluwnest in uw schuur of aan uw woning, laat het weten aan Luk Smets (03 289 73 66). Eén nest geeft reeds recht op 25 euro subsidie.

nachecken van een zwaluwnest
-foto Ronny Verelst

... en subsidies voor zwaluwen in de Rupelstreek

Ook de Rupelgemeenten Boom, Schelle en Rumst geven subsidies voor het behoud van bewoonde zwaluwnesten. De subsidies zijn verschillend in de verschillende gemeenten.

Indien je denkt dat je zwaluwnesten aan je woning of op je eigendom hebt, kan je steeds contact opnemen met Natuurpunt Rupelstreek, Erik De Keersmaecker of Ludwig Laureyssens. Deze zullen uw nesten komen nakijken en u helpen met het uitvoeren van uw subsidie aanvraag. Je kan natuurlijk ook altijd terecht bij uw gemeentelijke milieudienst.

Fietsersbond Aartselaar neemt veelbelovende start

Voor een twintigtal enthousiaste leden en toehoorders stelde Eva Van Eenoo op 25 mei jl. uitvoerig de activiteiten voor van de Fietsersbond en doelstellingen. Ook vanuit Natuurpunt Aartselaar was een afvaardiging aanwezig op de startvergadering van Fietsersbond Aartselaar.

De Fietsersbond is 15 jaar jong en heeft nog een enorm groeipotentieel via de afdelingen. 'Meer mensen veilig op de fiets' is een slogan die perfect van toepassing is op Aartselaar. Onze gemeente is inderdaad voorbestemd om meer verplaatsingen per fiets te maken: tachtig percent van de inwoners kan de dorpskern per fiets bereiken in minder dan vijf munten, omgekeerd is men op vijf minuten al volop aan het fietsen in de natuur.

Tijdens de bijeenkomst werden vele ervaringen en ideeën reeds vlot uitgewisseld rond de tafel, maar de algemene noemer was toch dat de verkeersveiligheid voor alle fietsers gevoelig dient verbeterd.

Fietsersbond Aartselaar wordt dan ook het aanspreekpunt dat de belangen van alle fietsers behartigt en de positieve kracht achter een duurzaam en veilig fietsbeleid. Schoolroutes, woon-werkverkeer, oversteekplaatsen vormen concrete aandachtspunten. 'Met belgerinkel naar de winkel' is een lovenswaardig initiatief en zeker voor herhaling vatbaar. De intentie van de Fietsersbond is ook hier samen met de inrichters te streven naar permanente oplossingen en voldoende en degelijke voorzieningen voor het stallen van fietsen.

Als Natuurpunt kunnen we dit initiatief zeker toejuichen.

"Meer mensen veilig op de fiets" zal ons leefmilieu zeker ten goede komen.

Meer info over de Fietsersbond kan u verkrijgen bij één van de plaatselijke "trekkers": Staf Versweyvel: gustaaf.versweyvel@telenet.be ; Raymond Camerlinck: raycamerlinck@telenet.be ; René Lauwers: rene.lauwers@hotmail.com

Natuurlijke Haiku's...

Haiku's - Magda Bogaert

Gouden zonnegloed
Schenk nog wat wijn in het glas
Plots een donderslag

Wind waait alles weg
Regen verfrist de aarde
Goed nieuws is welkom

Zon en zee en wind
Aan het strand geniet elk kind
Zomer in ons land

Felle zomerzon
Kersen blinken aan de boom
Gulzige spreeuwen

Haiku's - Gustaaf Versweyveld

Velden vol koren
Wiegend in de warme wind
En klaar voor de oogst

Vulkaan spuwt aswolk
De Eyafjallajökull
Europa ligt plat

Felle klaprozen
Pronkend langs de wegboorden
Symfonie in rood

Als voor dag en dauw
De uil nog een muisje vangt
Is het feest in 't nest

Ondertussen in Bos N...

Sven Lambrecht

Het stond al lang op ons programma: het herstellen van de 'duiker' in Bos N. We hadden opgemerkt dat elk voorjaar het water van het rietveld wegloopt naar de grachten aan de buitenzijde van Bos N. Deze afwateringsgrachten zijn hier oorspronkelijk ook voor bedoeld, maar nu zorgden zij ervoor dat het grote rietveld te snel gedraineerd werd. En dat is iets wat we nu net willen tegengaan: hoe natter het rietveld, hoe beter. Het principe was dus simpel: de aanwezige duiker moest hoger gelegd worden en meteen ook stevig beschermd worden tegen mogelijke vandalen. Vorig jaar waren we reeds met de werken begonnen, deze keer stond op de planning om het brugje volledig af te werken. Met vier leerlingen van school Groenlaar te Reet werd de klus in enkele uurtjes geklaard.

Een dikke dank u dan ook aan Glenn, Steven, Melvin en Georges die op hun vakantiedag (het was Onze-Heer-Hemelvaart) vrijwillig kwamen meehelpen in Bos N !

Natuurkalender 'Rupelstreek'

Vrijdag 30 juli: Kids en hun (groot)ouders kijken naar de vissen in de Schelde

Meer info op de kidspagina's RupelAartjes

Zondag 1 augustus: Vlinder mee in het Niels Broek

Vlinderweekend in Vlaanderen. Als de zon van de partij is, kan je vandaag tijdens de wandeling langs de Broeklei, door het Niels Broek en langs de Rupeldijk genieten van atalanta's, dagpauwogen en gehakkelde aurelia's. Na enkele dagen regenweer kan het wandelpad door het Niels Broek erg modderig zijn, laarzen of stevige wandelschoenen zijn een aanrader.

Afspraak: 14u Einde Ridder Berthoutlaan Niel (thv WZC Maria Boodschap)

Meebrengen: Goede waterschoenen of laarzen

Deelnemen: Natuurpuntleden: gratis - niet-leden: 2 euro

Meer info: Erik: 03/887.13.72 of erik.dk@skynet.be

Dinsdag 3 augustus: Verenwandeling langs het overstromingsgebied Kruibeke/Bazel/Rupelmonde

Momenteel gebeurt er iets groots aan de overkant van de Schelde, over pakweg 2 jaar moet daar het grootste Vlaamse overstromingsgebied klaar zijn. De grootste verandering worden de dijken op Sigmahoogte landinwaarts, maar ook het getijdennatuurgebied dat in de polder zal verschijnen zal indrukwekkend zijn. We wandelen van het Laarhof in Schelle naar het Callebeekveer in Hemiksem en nemen daar de veerboot om 14u. Bij ons bezoek van het overstromingsgebied, krijgen we in de taverne Callebeek eerst een presentatie over dit project, gevolgd door een werfwan­delling.

Na ons bezoek wandelen we langs de Schel­dedijk richting Rupelmonde voor een snack in het restaurant Scaldiana, daarna nemen we de veerboten over de Schelde en de Rupel terug richting Schelle.

Afspraak: 13u parking Laarhof, Laardreef Schelle

Meebrengen: wandelschoenen, verrekijker

Deelname in de onkosten: leden Natuurpunt 1 euro - niet-leden: 3 euro

Meld vooraf je deelname aan Erik: 03/887.13.72 of erik.dk@skynet.be

Terug in Schelle: omstreeks 19u30

Botuw uitwateringssluits foto: Erik

Zondag 8 augustus: Een dagje Vlaamse Ardennen

Vandaag kan je genieten van een heus combidagje cultuur/natuur. Tijdens de voormiddag bezoeken we het wereldvermaarde wandtapijtenmuseum in Oudenaarde. Na de middag maken we een natuurwandeling in de prachtige streek van de Vlaamse Ardennen.

Meer info over deze uitstap vind je in de Natuurkalender van Natuurpunt Aartselaar.

Afspraak: 8u30 parking kerk H.Hart (A12) Antwerpsestraat Boom

Eventueel aansluiten: 9u55 Infobalie Dienst Toerisme, 't Glazen Huis - Hoogstraat 1 Oudenaarde

Meebrengen: goede wandelschoenen, verrekijker

Deelname in de onkosten: leden Natuurpunt: 5 euro - niet-leden: 7 euro

Meld vooraf je deelname en vertrekplaats aan Ria: 03/289.73.66 of ria.thys@telenet.be

We rijden carpoolend naar Oudenaarde, de meerrijders betalen 5 eurocent/km aan de chauffeurs.

Terug in Boom: omstreeks 18u

Zaterdag 21 augustus: Vlinders in de kleiputten van Terhagen

Op een zomerse zonnedag kan je tijdens onze wandeling door de natuurrijke kleiputten genieten van prachtige gekleurde atalanta's, dagpauwogen en gehakkelde aurelia's. Met een stevig schepje geluk doen we er misschien nog enkele distelvlinders en koninginpages bovenop.

Afspraak: 14u parking Kardinaal Cardijnstraat Terhagen (recht tegenover de Korte Veerstraat)

Meebrengen: na enkele dagen regenweer kan het wandelpad behoorlijk modderig zijn, laarzen of stevige wandelschoenen zijn een aanrader.

Deelnemen: leden Natuurpunt: gratis - niet-leden: 2 euro

Meer info: Fried Happaerts: 03/888.81.15 of friedh@telenet.be

Zaterdag 28 augustus: Natuurbeheer in Walenhoek

De voorbije week werden de hooilandjes in Walenhoek gemaaid, vandaag wordt dat maaisel opgeruimd en op hooimijten gezet. Wie zin heeft om een hele of een halve dag in de natuur te werken is natuurlijk erg welkom.

Afspraak: 9u bezoekerscentrum de Paardenstal Boomsestraat 221 Niel-Hellegat

Meebrengen: Laarzen en werkhandschoenen zijn een aanrader

Einde: omstreeks 16u

Meer info:

- Carine Wils: 03/888.30.74 of carine.wils@scarlet.be

- Frank Van der Velde: 03/888.39.44 of frank_v_d_velde@hotmail.com

Zaterdag 28 augustus: Nacht van de Vleermuis in het hof ten Eycken

Over vleermuizen doen nog steeds allerlei enge verhalen de ronde. Toch zijn het mooie en intelligente diertjes die op een speciale manier in de avond-schemering naar voedsel zoeken.

We starten de Nacht van de Vleermuis met een presentatie over vleermuizen, daarna bezoeken we de ijskelder in het hof Ter Eycken. Natuurpunt wil van deze ijskelder een eerste klas hotel maken voor overwinterende vleermuizen. Na een wandeling met batdetector in het park, sluiten we de avond af met een drankje in het chalet van de plaatselijke visclub.

Afspraak: 19u30 Chalet visclub Hof ten Eiken, Hof ten Eikenlaan, Rumst

Meebrengen: Kledij (die een beetje vuil mag worden) voor een bezoek aan de ijskelder is een aanrader. Deelname: gratis

Einde: omstreeks 21u30

Meer info: Sven Lambrecht: 0499/23.98.00 of svenlambrecht@gmail.com

Ijskelder Hof ter Eycken
foto: Erik

Zaterdag 18 september: Afvoeren maaisel weilandje Oude Nete-arm

De voorbije weken hebben de kids van de Basisschool onder leiding van meester Marc keihard gewerkt om het maaisel van dit weilandje af te voeren. Vandaag bekijken we of dat gelukt is en ruimen we de laatste restjes op.

Afspraak: 9u het weilandje is bereikbaar langs het veldwegje aan de Kerkstraat Rumst (recht tegenover de Schoolstraat)

Meebrengen: Laarzen en werkhandschoenen zijn een aanrader

Einde: omstreeks 14u

Info: Fried Happaerts: 03/888.81.15 of friedh@telenet.be

Woensdag 22 september: Kids en hun (groot)ouders gaan op zoek naar spinnen in de Paardenstal en Walenhoek

Meer info op de kidspagina's RupelAartjes

Zaterdag 25 september: Vleermuizen in het fort van Bornem

De Antwerpse fortengordel staat internationaal bekend voor de vele vleermuizen die er overwinteren. Omwille van de bijzondere waarde van de forten voor de fladderende zoogdiertjes heeft men in 2001 een groot deel van deze fortengordel tot Europees Habitatrictlijngebied opgewaardeerd. Het fort van Bornem is één van de toplocaties voor overwinterende vleermuizen. Herwig Mees van Natuurpunt Klein-Brabant leidt ons rond in de gangen van het fort.

Afspraak: 9u30 parking kerk H.Hart Antwerpsestraat Boom, daarna rijden we carpoolend naar het fort van Bornem.

Aansluiten kan om 10u aan de ingang van het fort, Barelstraat Bornem

Meld vooraf je deelname aan Erik: 03/887.13.72 of erik.dk@skynet.be

Het aantal deelnemers is beperkt tot maximaal 20 personen

Meebrengen: waterdicht schoeisel, warme kledij (die mag vuil worden), zaklamp

Franjestaart foto: Marc Bruyndoncx

VELT - activiteit

Zondag 22 augustus: Onze vrienden van Velt Zuid-Antwerpen nodigen je uit voor een busuitstap naar de tuinen van Dokter A. Vogel en een geleide stadswandeling in het historisch Elburg in Nederland

Tijdens de voormiddag bezoekt men de Alfred Vogel tuinen op het Landgoed Zwaluwenburg.

Na de lunch in een plaatselijk restaurant in Elburg, bezoekt men met een stadsgids het historisch Elburg, een vestingstad (Hanzestad) in Nederland, gelegen aan het Veluwemeer en Drontermeer in de provincie Gelderland. Ooit was Elburg een vissers- en handelsplaatsje aan de Zuiderzee.

Na overstromingen, orkanen en watervloeden werd in de 14^e eeuw het besluit genomen dat de stad moest verplaatst worden. Dit plan kon worden uitgevoerd dankzij de welvarendheid die Elburg als Hanzestad in die tijd kende. Op vier jaar tijd was Elburg niet alleen op andere plaats herbouwd, maar ook een vesting geworden met grachten, muren en een ruim aantal verdedigingstorens.

Een daguitstap dus met een unieke combinatie van natuur, cultuur en geschiedenis.

Afspraak: 6u30 (stipt) parking kerk H.Hart (A12) Antwerpsestraat Boom of 6u45 (stipt) 't Spant (A12) Boomsesteenweg 333 Wilrijk.

Inschrijven: door een storting van 25 euro (volw) of 15 euro (-16 jarigen) op rekening 979-9658877-10 van Velt Zuid-Antwerpen met vermelding: daguitstap Elburg, aantal personen, je opstapplaats (Boom of Wilrijk) en telefoonnummer (lieft GSM).

Middagmaal: in een plaatselijk restaurant in Elburg aan democratische prijzen en te kiezen uit een vlees-, vis- of vegetarisch gerecht.

Na de stadswandeling maakt men op de terugweg nog een tussenstop voor een kleine snack of de zelf meegebrachte picknick.

Let wel: prijzen voor lunch of snack en dranken zijn niet in de inschrijvingsprijs begrepen !

Terug in Wilrijk of Boom: omstreeks 21u

Info: Nestor Janssens: 03/887.54.77 of njanssens1@telenet.be

Francis Mertens: 03/887.15.24 of francismertens@hotmail.com

velt

Vereniging voor Ecologische
Leef- en Teeltwijze vzw

Natuurkalender Aartselaar

Zaterdag 31 juli: Vlinderwandeling in het domeinbos van ANB: De Reukens

Dagvlinders vormen belangrijke indicatoren voor de kwaliteit van ons leefmilieu. Helaas doen ze het lang niet zo goed en gaan veel soorten achteruit. Om dit te documenteren vormen cijfers, verzameld door vrijwilligers een belangrijke bron van informatie. Daarom organiseert Natuurpunt sinds 2007 elk jaar een landelijke tuinvlindertelling. Ook in 2010 wordt er weer geteld.

Door de vlinders in je tuin te tellen, kan ook jij meten hoe het met de natuur in je omgeving is gesteld. Meedoen is eenvoudig: je kan op de Natuurpuntwebsite www.vlindermee.be het grootste aantal doorgeven dat je van elke soort in je tuin waarnam. Ook als er weinig of geen vlinders vliegen mag je dit melden. Maar wij gaan vandaag ook eens kijken welke vlinders er in De Reukens allemaal hun thuis gevonden hebben. En natuurlijk gaan we de waargenomen vlinders tellen en doorgeven op de vlindersite.

Afspraak om 14 u aan het Reukenspad (Langlaarsteenweg). **Einde** van de wandeling is voorzien omstreeks 16 u. Voorzie zonne-crème en zonnepet bij warm weer.

Info bij Gert Verschueren, tel. 03 /887 10 28 - gert7verschueren@hotmail.com

Atalanta: Foto van Toon Verbruggen

Zondag 8 augustus: Een dagje Vlaamse Ardennen

Vandaag doen we een combidagje cultuur/natuur. Tijdens de voormiddag bezoeken we met een gids het wereldvermaarde wandtapijtenmuseum in Oudenaarde. Omwille van verbouwingswerken aan het stadhuis werden de tapijten tijdelijk opgeslagen in het weef- en restauratieatelier 'het Huis de Lalain' en een ander deel hangt in de Sint-Walburgakerk. Beiden liggen op wandelafstand van elkaar.

Tijdens de middag eten we een snack in een plaatselijk eetcafé.

Na de middag maken we een rustige natuurwandeling van ca 6 à 7 km in de prachtige streek van de Vlaamse Ardennen.

Afspraak: 8.30 u parking Cultureel Centrum, Aartselaar

Meebrengen: goede wandelschoenen, verrekijker

Deelname in de onkosten: leden Natuurpunt: 5 euro - niet-leden: 7 euro. Voorzie ook wat geld voor de middagsnack.

Meld vooraf je deelname aan Ria Thys: 03/289.73.66 of ria.thys@telenet.be

We rijden carpoolend naar Oudenaarde, de meerijders betalen 5 eurocent/km aan de chauffeurs.

Terug in Aartselaar: omstreeks 18u

Woensdag 11 augustus: Kids en hun (groot)ouders bezoeken het Vogelopvangcentrum in Malderen

Een samenwerking van Natuurpunt Aartselaar en Gezinsbond Aartselaar

Gezien het grote succes in januari bezoeken we deze vakantie opnieuw het VOC. Met je zieke poes of hond ga je naar een dierenarts. Maar met een vogel of een wild dier dat gekwetst raakt, is dat wat moeilijker. Daarom dat er opvangcentra bestaan waar zo'n dieren, dat kunnen vogels zijn, maar ook eekhoorns, ...terecht kunnen. We gaan met een gids van het VOC eens kijken hoe zieke dieren opgenomen worden en waaruit de verzorging bestaat. Uiteraard brengen we een bezoek aan de kooien.

Praktisch: We spreken af op de parking van het Cultureel Centrum te Aartselaar om 13.15 u en rijden met volle wagens naar Malderen (Londerzeel). Deelname is gratis. Ter plekke kan een drankje aangekocht worden. We zijn terug in Aartselaar omstreeks 16 u à 16.15 u.

Inschrijven is noodzakelijk:

Bel of mail naar Ria Thys, 03/289 73 66
ria.thys@telenet.be

Vol bewondering voor de zieke egel: Foto Ria Thys

Wil je er een dagactiviteit van maken en met de fiets rijden, kijk dan even bij de RupelAartjes voor de praktische schikkingen.

Woensdag 25 augustus: Zwerfvuilopruiactie in de Zinkvalstraat

Vanavond maken we al voor de vierde maal dit jaar de wegbermen in de Zinkvalstraat schoon. De gemeente ondersteunt dit initiatief met een flinke financiële stimulans voor de bereidwillige verenigingen. De berm van de Zinkvalstraat worden 's middags dikwijls gebruikt als picknickplaats door vertegenwoordigers. Spijtig genoeg belandt lang niet alle afval in de voorziene vuilnisbakken. En voor slukstorters is deze straat ook niet immuun. Kom ook deze keer een handje toesteken!

Afspraak: om 18.30 uur in de Zinkvalstraat (tegenover kasteel Cleydael). We werken tot 19.30 uur. Stevig schoeisel of laarzen aan te raden. Je houdt mee je gemeente schoon en steunt je vereniging!

Zondag 19 september: Autoluwe Zondag op het Laar in Aartselaar

Ook dit jaar zal er in het centrum van Aartselaar een Autoluwe zondag plaatsvinden, waarbij het Laar autovrij zal zijn. Natuurpunt Aartselaar zal aanwezig zijn met een infostand.

Donderdag 23 en zaterdag 25 september: Cursus Natuurfotografie

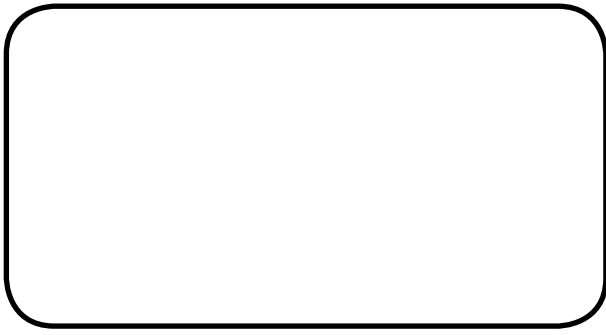
Voor meer info: zie elders in Rupel.blad

Zaterdag 9 en zondag 10 oktober: 24 uur van de Natuur

2010 is het jaar van de biodiversiteit. En dit vinden we zo belangrijk dat we er iets speciaals van willen maken. 24 uur lang worden er allerlei activiteiten georganiseerd in of rond natuur en milieu en met aandacht voor biodiversiteit.

Een uitgebreid artikel van dit grote evenement kan je elders in Rupel.blad lezen.

Voor de herfstbrunch, waaraan Gezinsbond Aartselaar zijn medewerking verleent, kan je nu al inschrijven. Verzeker jezelf van een plaats en een overheerlijke brunch en meld je nu al! Maar wacht ook niet te lang met inschrijven voor het milieudebat en de geleide wandelingen in Cleydael Golf, want voor beiden geldt een maximum aantal deelnemers.

België – Belgique
P.B.
2620 Hemiksem 1
8/5071

Natuurkalender Rupelstreek Natuurkalender Aartselaar

Vrijdag 30 juli: Kids en hun (groot)ouders kijken naar de vissen in de Schelde

Zaterdag 31 juli: Vlinderwandeling in het domeinbos van ANB: De Reukens

Afspraak om 14 u aan het Reukenspad

Zondag 1 augustus: Vlinder mee in het Niels Broek

Afspraak: 14u Einde Ridder Berthoutlaan Niel

Dinsdag 3 augustus: Verenwandeling langs het overstromingsgebied Kruibeke/Bazel/Rupelmonde

Afspraak: 13u parking Laarhof, Laardreef Schelle

Zondag 8 augustus: Een dagje Vlaamse Ardennen

Afspraak: 8u30 parking kerk H.Hart (A12) Antwerpsestraat Boom of 8u30 parking Cultureel Centrum, Aartselaar

Woensdag 11 augustus: Kids en hun (groot)ouders bezoeken het Vogelopvangcentrum in Malderen

Zaterdag 21 augustus: Vlinders in de kleiputten van Terhagen

Afspraak: 14u parking Kardinaal Cardijnstraat Terhagen

Woensdag 25 augustus: Zwerfvuilopruiactie

Afspraak: om 18.30 uur in de Zinkvalstraat (tegenover kasteel Cleydael)

Zaterdag 28 augustus: Natuurbeheer in Walenhoek

Afspraak: 9u de Paardenstal Boomsestraat 221 Niel

Zaterdag 28 augustus: Nacht van de Vleermuis

Afspraak: 19u30 Chalet visclub Hof ten Eiken, Hof ten Eikenlaan, Rumst

Zaterdag 18 september: maaien weilandje Oude Nete-arm

Afspraak: 9u veldwegje aan de Kerkstraat Rumst

Zondag 19 september: Autoluwe Zondag op het Laar in Aartselaar

Woensdag 22 september: Kids en hun (groot)ouders gaan op zoek naar spinnen

Afspraak: 13u45 de Paardenstal in Walenhoek

Zaterdag 25 september: Vleermuizen in het fort van Bornem

Afspraak: 9u30 parking kerk H.Hart Antwerpsestraat Boom

Zaterdag 9 en zondag 10 oktober: 24 uur van de Natuur in Aartselaar

Lidmaatschap Natuurpunt

Om het hele jaar lid te zijn, stort u 24 euro op bankrekening 230-0044233-21 van Natuurpunt. Dan bent u lid tot eind 2011.

Leden van andere Natuurpuntafdelingen die het ledentijdschrift Rupel.blad wensen te ontvangen, storten 7 euro/jaar op rekening 001-3598649-25 van Natuurpunt Rupelstreek

Giften kunnen gedaan worden op rekening 293-0212075-88 van Natuurpunt met vermelding 3796 Rupelstreek of 3718 Aartselaar. Deze zijn vanaf 30 euro fiscaal aftrekbaar

Driemaandelijks regionaal informatieblad
Natuurpunt Rupelstreek en Natuurpunt Aartselaar
19° jaargang n° 3: juli, augustus, september 2010

Afgiftekantoor : 2620 Hemiksem 1
Verantwoordelijke uitgever : Erik De Keersmaecker
Peter Benoitplein 18
2627 Schelle